

V Bruseli 17. decembra 2024
(OR. en)

17028/24

COSCE 6
COPS 703
CFSP/PESC 1833

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	16645/24
Predmet:	Závery Rady o prioritách EÚ v oblasti spolupráce s Radou Európy na roky 2025 – 2026

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o prioritách EÚ v oblasti spolupráce s Radou Európy na roky 2025 – 2026 v znení, ktoré schválila Rada 17. decembra 2024.

Závery Rady o prioritách EÚ v oblasti spolupráce s Radou Európy na roky 2025 – 2026

1. V roku 2024 oslávila Rada Európy 75. výročie založenia, čo bolo významnou príležitosťou na zvýšenie informovanosti o pozitívnom vplyve tejto organizácie na každodenný život ľudí a jej významných úspechoch v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu v Európe za trištvrte storočia.
2. V roku 2025, keď si EÚ pripomenie 25. výročie vyhlásenia Charty základných práv a Rada Európy 75. výročie Európskeho dohovoru o ľudských právach, bude ochrana a podpora základných práv v našej spoločnej práci naďalej mimoriadne dôležitá.
3. EÚ je naďalej plne odhodlaná podporovať účinné fungovanie systému dohôd Rady Európy a vykonávať dohovory Rady Európy, ku ktorým pristúpila.
4. V súčasnom kontexte pokračujúceho tlaku na multilaterálny inštitucionálny systém sa EÚ bude snažiť ďalej chápať strategické partnerstvo s Radou Európy ako kľúčový príklad účinnej multilaterálnej spolupráce v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu a zároveň podporovať regionálny mier, stabilitu a prosperitu.
5. EÚ je hlavným inštitucionálnym partnerom Rady Európy z politického, finančného a právneho hľadiska, ako sa opätovne potvrdilo vo vyhlásení z Reykjavíku z mája 2023. EÚ bude úzko spolupracovať s Radou Európy s cieľom zabezpečiť jeho účinné vykonávanie. V súlade s vyhlásením z Reykjavíku bude EÚ podporovať Radu Európy v prebiehajúcom reformnom procese s cieľom dosiahnuť väčšiu transparentnosť, efektívnosť a účinnosť, a to aj zameraním sa na činnosti, v ktorých má Rada Európy komparatívne výhody.
6. EÚ opätovne potvrdzuje svoj záväzok voči Európskemu dohovoru o ľudských právach (EDLP) a Európskemu súdu pre ľudské práva vrátane účinného a včasného vykonania jeho rozsudkov. Je naďalej odhodlaná pristúpiť k dohovoru a očakáva ďalší pokrok v dosahovaní tohto dôležitého cieľa, ktorý je zakotvený v článku 6 ods. 2 ZEÚ.

7. Pokračujúca útočná vojna Ruska proti Ukrajine predstavuje trvalú výzvu pre európsky mier a bezpečnosť, ako aj pre demokratické hodnoty a ľudské práva, ktoré sú základom Európskej únie. EÚ bude naďalej úzko spolupracovať s Radou Európy pri vyvodzovaní plnej zodpovednosti Ruska a jeho vedúcich predstaviteľov za vedenie útočnej vojny proti Ukrajine a za iné najzávažnejšie trestné činy podľa medzinárodného práva, ako aj za škody spôsobené jeho vojnou. Obe organizácie sú naďalej odhodlané presadzovať práva obetí na spravodlivosť a odškodnenie, ako aj záruky neopakovania. Budú naďalej spolupracovať na zriadení osobitného tribunálu pre zločin agresie voči Ukrajine, pričom zabezpečia, aby sa dôkazy zhromaždené Medzinárodným centrom pre stíhanie zločinu agresie mohli odovzdať osobitnému tribunálu a použiť pred ním. EÚ ako plnohodnotný účastník registra škôd voči Ukrajine a Rada Európy budú naďalej spolupracovať na vytvorení medzinárodného komplexného mechanizmu odškodňovania.
8. EÚ sa bude naďalej aktívne zapájať do činností Rady Európy na podporu Ukrajiny a jej ľudu vrátane vykonávania akčného plánu pre Ukrajinu „Odolnosť, obnova a rekonštrukcia“ na roky 2023 – 2026 a práce konzultačnej skupiny pre deti z Ukrajiny.
9. Rozširovanie EÚ je strategickou investíciou do mieru, bezpečnosti, stability a prosperity na celom kontinente a silným nástrojom na podporu ľudských práv, demokracie a právneho štátu, na ktorých sú založené EÚ a Rada Európy. EÚ bude naďalej úzko spolupracovať s Radou Európy a jej odborníkmi a monitorovacími orgánmi pri poskytovaní usmernení v týchto oblastiach. Prostredníctvom spoločných programov EÚ a Rady Európy budú obe organizácie naďalej podporovať reformy zamerané na splnenie kritérií členstva v EÚ týkajúcich sa základných hodnôt, akú sú ľudské práva, demokracia a právny štát.
10. EÚ víta spoluprácu medzi Radou Európy a bieloruskou občianskou spoločnosťou, demokratickými silami, nezávislými médiami a novinármi a obhajcami ľudských práv, a to aj v rámci kontaktnej skupiny Rady Európy, a zriadenie informačnej kancelárie Rady Európy pre bieloruských občanov vo Vilniuse.

11. EÚ bude spolupracovať s Radou Európy aj pri hľadaní spôsobov, ako posilniť spoluprácu s nezávislými aktérmi ruskej občianskej spoločnosti, nezávislými ruskými médiami a novinármi a obhajcami ľudských práv pôsobiacimi v Rusku aj mimo neho.
12. Politika južného susedstva Rady Európy a Európske centrum Rady Európy pre globálnu vzájomnú závislosť a solidaritu majú kľúčový význam pre posilňovanie dialógu a spolupráce medzi severom a juhom, posilňovanie solidarity a podpore stability v Európe aj v jej susedných regiónoch. EÚ bude naďalej podporovať prácu tohto centra Rady Európy.
13. Vplyv Rady Európy dnes značne presahuje hranice európskeho kontinentu, keďže mnohé jej dohovory sú globálne otvorené na podpis a viaceré jej mechanizmy sa uplatňujú na celom svete. EÚ bude naďalej podporovať prístupenie neeurópskych štátov k najrelevantnejším dohovorom Rady Európy. Osobitný dôraz sa bude klásť na tie dohovory, prostredníctvom ktorých možno posilniť justičnú spoluprácu s tretími krajinami v boji proti závažnej cezhraničnej trestnej činnosti, najmä organizovanej trestnej činnosti.
14. Únia bude naďalej postupovať v partnerstve s Radou Európy pri vykonávaní priorít EÚ v oblasti vonkajších vzťahov, ktoré sa riadia akčným plánom EÚ pre ľudské práva a demokraciu (2020 – 2027).
15. EÚ je najväčším darcom mimorozpočtových zdrojov Rady Európy. Celkové kumulatívne krytie našich spoločných programov sa zvýšilo z 95 miliónov EUR v roku 2013 na 245 miliónov EUR v roku 2023. V rokoch 2025 – 2026 má EÚ v úmysle okrem našich regionálnych nástrojov v kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajinách a v susedstve Únie ďalej podporovať aj navrhovanie, rozvoj a vykonávanie inštitucionálnych, administratívnych a štrukturálnych reforiem podporujúcich rast v členských štátoch prostredníctvom Nástroja technickej podpory.

16. EÚ sa pokúsi zlepšiť zviditeľňovanie a propagáciu konkrétnych výsledkov dosiahnutých spoluprácou medzi EÚ a Radou Európy, a to aj prostredníctvom spoločných vyhlásení a podujatí na vysokej úrovni zameraných na témy spoločného záujmu. K zlepšeniu tohto zviditeľňovania môže prispieť aj ďalšie zapájanie občianskej spoločnosti.
17. Najbližšie dva roky bude vzájomne prospešná spolupráca medzi EÚ a Radou Európy pokračovať v rámci troch hlavných pilierov strategického partnerstva – politického dialógu, právnej spolupráce a programovej spolupráce a sústredí sa na tieto prepojené a vzájomne sa posilňujúce priority v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu:

ĽUDSKÉ PRÁVA

18. Zrušenie trestu smrti a odstránenie mučenia a iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania sú nevyhnutné na zabezpečenie ľudskej dôstojnosti a presadzovanie práva na život. EÚ bude ďalej podporovať intenzívnejšie zvyšovanie informovanosti a obhajobu týchto cieľov, aby podporila otvorenú, transparentnú a demokratickú diskusiu o úplnom zrušení trestu smrti, a to aj prostredníctvom každoročného spoločného vyhlásenia EÚ a Rady Európy proti trestu smrti. EÚ je tiež naďalej odhodlaná odstraňovať všetky formy mučenia a zlého zaobchádzania a súčasťou tohto úsilia je aj presadzovanie spravodlivosti pre obete a ich odškodnenia a posilnenie ich postavenia.
19. EÚ opätovne potvrdzuje svoje odhodlanie podporovať a chrániť slobodu prejavu vrátane slobody médií a bezpečnosti novinárov a pracovníkov médií, a to online aj offline. To okrem iného zahŕňa podporu nezávislých a pluralitných médií a zabezpečenie vyvodenia zodpovednosti za trestné činy proti novinárom. EÚ bude pozorne sledovať prácu platformy Rady Európy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov s cieľom monitorovať hrozby a posilniť ochranu s dôrazom na tých, ktorí podávajú správy z konfliktných oblastí, odhaľujú korupciu a podávajú správy o porušovaní a zneužívaní ľudských práv.

20. EÚ bude naďalej podporovať prácu národných inštitúcií pre ľudské práva, obhajcov ľudských práv a organizácií občianskej spoločnosti. Spolupráca s Radou Európy je dôležitá, aj pokiaľ ide o mechanizmy EÚ, ako je napríklad mechanizmus pre obhajcov ľudských práv (Protect Defenders). EÚ sa postaví na čelo úsilia presadzovať bezpečné a priaznivé prostredie pre občiansku spoločnosť a obhajcov ľudských práv vrátane tých, ktorí sú v exile, a to online i offline. Osobitnú pozornosť bude venovať nezákonnému sledovaniu online a postaví sa proti právnym a administratívnym opatreniam, ktoré obmedzujú občiansky priestor. EÚ odsúdi všetky formy odvetných opatrení proti obhajcom ľudských práv, ktorí spolupracujú, snažia sa spolupracovať alebo spolupracovali s Radou Európy.
21. EÚ posilní úsilie na podporu rodovej rovnosti a pri predchádzaní domáceho, sexuálnemu a rodovo motivovanému násiliu a v boji proti nemu, v relevantných prípadoch aj prostredníctvom vykonávania „Istanbulského dohovoru“. „Istanbulský dohovor“ o predchádzaní násiliu na ženách a domáceho násiliu a o boji proti nemu EÚ ratifikovala, pokiaľ ide o záležitosti patriace do jej výlučnej právomoci týkajúce sa inštitúcií a verejnej správy Únie a justičnej spolupráce v trestných veciach, azylu a zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia. EÚ tiež bude vytvárať synergie medzi rôznymi politickými a právnymi rámcami zameranými na uplatňovanie ľudských práv žien a dievčat a rodovú rovnosť s dôrazom na zlepšenie ich vykonávania.
22. Obe organizácie budú vyvíjať spoločné úsilie s cieľom pokročiť pri dodržiavaní, ochrane a napĺňaní práv dieťaťa podľa príslušných stratégií EÚ a Rady Európy. Osobitná pozornosť sa bude venovať zapojeniu detí, ich integrovanej ochrane, súdnictvu zohľadňujúcemu potreby detí, posilneniu ich postavenia a ich ochrane v digitálnej oblasti, začleňovaniu detí v núdzi, ako aj deťom v konfliktných oblastiach v súlade s nedávno aktualizovanými usmerneniami EÚ o deťoch v ozbrojených konfliktoch. EÚ a Rada Európy budú tiež pokračovať v spoločnom úsilí zameranom na blaho a ochranu ukrajinských detí, najmä tých, ktoré boli nezákonne deportované, násilne presunuté a nezákonne adoptované v Rusku, pričom budú požadovať ich bezpečný návrat a vyhovenie zodpovednosti páchatel'ov a podporovať činnosti Medzinárodnej koalície pre návrat ukrajinských detí.

23. EÚ bude naďalej posilňovať svoju spoluprácu s Radou Európy v rámci vykonávania svojej stratégie zameranej na účinnejší boj proti sexuálnemu zneužívaniu a vykorisťovaniu detí, ktorá zahŕňa tri hlavné aspekty, a to prevenciu, podporu vyšetrovania a pomoc obetiam. Bude tiež naďalej podporovať Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním (ďalej len „dohovor z Lanzarote“) a pokračovať v účinnej spolupráci s Výborom zmluvných strán Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním.
24. EÚ sa bude aj naďalej zapájať do činností Rady Európy, pokiaľ ide o ľudské práva migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov, najmä základné právo na azyl a zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia. V tejto súvislosti bude EÚ venovať osobitnú pozornosť ženám a osobám v zraniteľných situáciách, ako sú deti bez sprievodu, LGBTI osoby, osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby, ktoré čelia diskriminácii alebo násiliu, ako aj inštrumentalizácii migrantov. EÚ je odhodlaná dodržiavať ľudské práva a procesné záruky vo vzťahu ku všetkým žiadateľom o azyl, utečencom a migrantom bez ohľadu na ich postavenie v súlade s našimi medzinárodnými záväzkami, paktom EÚ o migrácii a azyle a smernicou o dočasnej ochrane.
25. EÚ bude naďalej spolupracovať s Radou Európy a jej Skupinou expertov pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (GRETA) v súlade so stratégiou EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi a revidovanou smernicou o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania s cieľom posilniť prevenciu obchodovania s ľuďmi a reakciu naň, zlepšiť ochranu, podporu a posilnenie postavenia obetí a posilniť regionálnu spoluprácu, pokiaľ ide o medzinárodný rozmer tejto trestnej činnosti.

26. Hoci EÚ naďalej podporuje posilnenie opatrení Rady Európy v oblasti prevádzachstva migrantov v súlade s existujúcim rámcom akčného plánu Rady Európy na podporu medzinárodnej spolupráce a vyšetrovacích stratégií z roku 2020, domnieva sa, že dôraz sa musí klásť na revíziu a monitorovanie existujúcich právnych rámcov na úrovni OSN a EÚ namiesto prípravy nového dohovoru Rady Európy v tejto oblasti.
27. EÚ bude spolupracovať s Radou Európy pri zintenzívňovaní opatrení na boj proti diskriminácii s dôrazom na viacnásobné a prelínajúce sa formy diskriminácie vrátane diskriminácie na základe pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie a rodovej identity. Bude pokračovať vo výmene informácií o politikách a iniciatívach zameraných proti rasizmu, protirómskemu zmýšľaniu, antisemitizmu a nenávisti voči moslimom. EÚ bude tiež podporovať plné a rovnaké požívanie ľudských práv LGBTI osobami v súlade s judikatúrou Súdneho dvora a uplatniteľnými normami. Bude úzko spolupracovať s Európskou komisiou proti rasizmu a intolerancii (ECRI) a so všetkými ďalšími špecializovanými oddeleniami a inštitútmi.
28. V súlade s príslušnými článkami Európskeho dohovoru o ľudských právach a Charty základných práv Európskej únie, ktoré sa týkajú nediskriminácie, budú EÚ a Rada Európy spolupracovať s cieľom podporovať rešpektovanie rozmanitosti tým, že budú chrániť a presadzovať ľudské práva osôb patriacich k národnostným menšinám v súlade s platnými normami a štandardmi Rady Európy a odporúčaniami Benátskej komisie.
29. Osobitná pozornosť sa bude venovať aj spoločným činnostiam zameraným na boj proti šíreniu trestných činov z nenávisti a nenávisťných prejavov (online aj offline). Rada Európy zostáva privilegovaným partnerom EÚ v kontexte skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti a vykonávania príslušných odporúčaní Rady Európy.

30. Úzka spolupráca bude pokračovať, pokiaľ ide o práva na súkromie a ochranu údajov, a to aj presadzovaním modernizovaného Dohovoru o ochrane jednotlivcov pri spracovaní osobných údajov (ďalej len „dohovor 108+“) a prispievaním k práci poradného výboru Rady Európy pre Dohovor o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (T-PD).
31. Okrem toho sa v rámci angažovanosti budú naďalej presadzovať práva jednotlivcov, ktorých sa týka trestné konanie, najmä právo na spravodlivý proces a právo na obhajobu. EÚ bude naďalej podporovať nástroje Rady Európy v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach s cieľom ďalej zlepšovať spoločné chápanie platných medzinárodných noriem v tejto oblasti. V odporúčaní z roku 2022 o procesných právach podozrivých a obvinených osôb, na ktoré sa vzťahuje väzba, a o materiálnych podmienkach obmedzenia osobnej slobody sa stanovujú minimálne normy, pokiaľ ide o uloženie vyšetrovacej väzby, veľkosť ciele, čas strávený vonku, stravovanie a zdravotné podmienky, ako aj iniciatívy zamerané na reintegráciu a sociálnu rehabilitáciu. EÚ bude naďalej úzko spolupracovať s Radou Európy v týchto otázkach v kontexte financovania poskytovaného sieti väzenských dozorných orgánov v rámci programu Komisie Spravodlivosť.
32. EÚ okrem toho ďalej posilní svoju spoluprácu s Radou Európy s cieľom presadzovať prísne medzinárodné normy v oblasti práv obetí trestných činov, ako sa zdôrazňuje v stratégii EÚ v oblasti práv obetí (2020 – 2025). Táto spolupráca je opodstatnená najmä vzhľadom na prijatie odporúčania Rady Európy v oblasti práv, služieb a podpory pre obe trestných činov 15. marca 2023 a prijatie návrhu Komisie na revíziu smernice o právach obetí 12. júla 2023. Spolupráca v tejto oblasti pomôže posilniť rámec na podporu a ochranu obetí trestných činov, posilniť spravodlivosť zameranú na obe a v dôsledku toho zvýšiť bezpečnosť všetkých občanov.

33. V kontexte hospodárskych a sociálnych práv bude EÚ spolupracovať s Radou Európy na dodržiavaní, ochrane a napĺňaní ľudských práv v súlade s Európskou sociálnou chartou a revidovanou Európskou sociálnou chartou, pričom zohľadní záväzky vyplývajúce z Vilniuskej deklarácie. EÚ bude takisto pokračovať v spolupráci s Radou Európy v oblasti začleňovania Rómov a vykonávania záväzkov prijatých na sociálnom samite EÚ v Porte v roku 2021.
34. EÚ pozorne sleduje možný nový normatívny vývoj, pokiaľ ide o ľudské právo na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie. To zahŕňa posilnenie koordinácie EÚ v boji proti zmene klímy a budovaní odolnosti voči jej následkom, ako aj diskusií o potrebe a uskutočniteľnosti ďalšieho nástroja alebo nástrojov v oblasti ľudských práv a životného prostredia, pričom sa zohľadňuje rozširujúca sa judikatúra. EÚ bude podporovať vykonávanie odporúčania Výboru ministrov týkajúceho sa ľudských práv a ochrany životného prostredia a zároveň sa zameria na intenzívnejšie začleňovanie environmentálnych otázok. EÚ okrem toho uznáva kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú obhájcovia environmentálnych ľudských práv, a bude podporovať ich úsilie pri riešení trestných činov proti životnému prostrediu.
35. Boj proti trestným činom proti životnému prostrediu je ďalšou kľúčovou prioritou oboch organizácií. Znenie nového Dohovoru na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva schválili experti 7. júna 2024. Dohovor obsahuje komplexný a aktualizovaný zoznam trestných činov a ustanovenia o sankciách a presadzovaní a má potenciál podporovať medzinárodnú spoluprácu s cieľom ďalej posilňovať boj proti trestným činom proti životnému prostrediu. EÚ a Rada Európy budú spolupracovať s cieľom získať politickú podporu pre toto ambiciózne znenie a presadzovať dohovor medzi medzinárodnými partnermi.
36. Ako zmluvná strana Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Bernský dohovor) bude EÚ naďalej pracovať na začleňovaní ochrany a obnovy prírody do širšieho environmentálneho programu EÚ aj Rady Európy a prispievať k úsiliu o zabezpečenie dlhodobej finančnej stability tohto dohovoru.

37. V súlade s aktom EÚ o umelej inteligencii bude EÚ naďalej spolupracovať s Radou Európy s cieľom zabezpečiť zodpovedný a udržateľný prístup k vývoju, navrhovaniu a využívaniu umelej inteligencie zameraný na ľudské práva. EÚ sa po podpísaní Rámcového dohovoru Rady Európy o umelej inteligencii, ľudských právach, demokracii a právnom štáte (ďalej len „Vilniuský dohovor“) zameria na jeho včasnú ratifikáciu. Uznávajúc globálnu úlohu Rady Európy pri stanovovaní noriem, ktorej príkladom je uvedený rámcový dohovor, EÚ prispeje k jeho podpore a bude sa podieľať na vypracovaní odporúčania Rady Európy o rovnosti a umelej inteligencii, pričom sa bude usilovať zabezpečiť zlučiteľnosť s aktom EÚ o umelej inteligencii a ďalšími normami a štandardmi EÚ. EÚ sa bude naďalej zasadzovať za presadzovanie a ochranu ľudských práv v digitálnom kontexte.
38. EÚ bude naďalej podporovať globálny, otvorený, bezplatný a bezpečný internet, ako aj zodpovedné riadenie platforiem a moderovanie obsahu, pričom bude odsudzovať odstávky internetu, cenzúru na internete a nezákonné online sledovanie, bojovať proti dezinformáciám a podporovať integritu informácií a ochranu maloletých na internete.
39. V súlade so zvýšeným zameraním na otázky podnikania a ľudských práv na medzinárodnej úrovni a nedávno prijatou smernicou o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti bude EÚ spolupracovať s Radou Európy pri posilňovaní zodpovednosti spoločností za nepriaznivé následky ich činností na ľudské práva a životné prostredie, a to aj v rámci ich hodnotových reťazcov, a účinného prístupu obetí k spravodlivosti.
40. EÚ je presvedčená o významnom prínose práce komisára pre ľudské práva pri plnení misie Rady Európy, a je pripravená užšie spolupracovať s jeho úradom pri vykonávaní priorit spolupráce medzi EÚ a Radou Európy.

DEMOKRACIA

41. EÚ sa bude naďalej spolu s Radou Európy angažovať s cieľom posilniť demokraciu v celej Európe. Obe organizácie budú spolupracovať v boji proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu vrátane dezinformačných kampaní a skresľovania histórie. Okrem toho budú spolupracovať na riešení existujúcich výziev a útokov na demokraciu prostredníctvom boja proti strategickým žalobám proti verejnej účasti a podpory slobodných a spravodlivých volieb, väčšej transparentnosti a inkluzívnosti demokratických procesov a rámcov a zvýšenej angažovanosti občanov.
42. EÚ a Rada Európy budú spolupracovať na ochrane slobôd združovania a zhromažďovania, ktoré sú kľúčové pre priaznivé prostredie pre občiansku spoločnosť a zabezpečenie aktívnej demokratickej participácie občanov. Zmysluplná angažovanosť občianskej spoločnosti a spolupráca s občianskou spoločnosťou má pre EÚ naďalej kľúčový význam. Plán zapojenia občianskej spoločnosti, ktorý vypracoval generálny tajomník Rady Európy, obsahuje viacero dobrých nápadov, ako napríklad začlenenie piliera občianskej spoločnosti do práce nového riadiaceho výboru pre demokraciu (CDDEM). EÚ je pripravená prispievať k práci CDDEM, a to aj pokiaľ ide o sfunkčnenie reykjavíckych zásad pre demokraciu.
43. EÚ a kandidátske krajiny na prístupenie k EÚ do značnej miery čerpajú z odborných znalostí Benátskej komisie pri zlepšovaní ústavných noriem a volebného práva. EÚ sa bude snažiť posilniť svoju spoluprácu s Benátskou komisiou pri podporovaní volebných reforiem vrátane reforiem na základe odporúčaní volebných pozorovateľských misií EÚ.
44. V oblasti vzdelávania budú EÚ a Rada Európy spolupracovať na rozvoji inkluzívneho, inovatívneho a vzájomne prepojeného európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania so zameraním na ochranu a podporu základných akademických hodnôt, ako je akademická sloboda. Budú naďalej podporovať uznávanie kvalifikácií v celom tomto priestore a vykonávanie lisabonského dohovoru o uznávaní a jeho zásad. EÚ a Rada Európy budú aj naďalej podporovať kvalitnú občiansku výchovu.

45. Vysoko rozvinuté jazykové kompetencie sú nevyhnutné pre vzdelávanie, integráciu, zamestnateľnosť a sociálnu súdržnosť. EÚ bude pokračovať v spolupráci s Európskym centrom pre moderné jazyky Rady Európy s cieľom podporovať excelentnosť a inovácie vo výučbe jazykov a vykonávanie účinných politík jazykového vzdelávania. Zameriava sa aj na kvalitné vzdelávanie študentov z radov migrantov – vysoko rozvinuté jazykové kompetencie sa stávajú kľúčovými prierezovými kompetenciami na podporu vzdelávania, integrácie, zamestnateľnosti a sociálnej súdržnosti. Viacjazyčné vzdelávanie je dôležité pre podporu demokracie a inkluzívnej účasti všetkých občanov vrátane osôb patriacich k menšinám.
46. EÚ a Rada Európy udržiavajú dlhodobú a účinnú spoluprácu v oblasti mládeže prostredníctvom partnerstva zameraného na mládež, pričom podporujú synergie a spoluprácu v otázkach spoločného záujmu, ktoré sú prospešné pre prácu s mládežou, politiku a výskum v oblasti mládeže. V rokoch 2025 – 2026 sa EÚ zameria na uplatňovanie hľadiska mládeže vo svojich politikách a na vykonávanie európskeho programu práce s mládežou. Bude realizovať aj výskumné projekty zamerané na duševné zdravie a pohodu mladých ľudí, participáciu mládeže a vidiecku mládež.
47. Konštruktívna spolupráca bude pokračovať aj v otázkach spoločného záujmu v oblasti **športu**, ako sú napríklad boj proti nenávisťným prejavom a diskriminácii, bezpečný šport a podpora rodovej rovnosti. EÚ podporuje hlavné ciele a zásady *Macolinského dohovoru o manipulácii športových súťaží* a opätovne potvrdzuje, že je dôležité pokračovať v boji proti manipulácii športových súťaží.
48. Dodržiavanie kultúrnych práv patrí ku kľúčovým faktorom pri dosahovaní udržateľného rozvoja. EÚ bude naďalej spolupracovať s Radou Európy pri podpore prístupu ku kultúrnym a umeleckým aktivitám, umeleckej slobody, kultúrnej rozmanitosti, tvorivosti a uznávania práv autorov, umelcov a profesionálov z odvetvia kultúry a kreatívnych odvetví.

49. V spolupráci, ktorú sme nadviazali v oblasti kultúrneho dedičstva, budeme pokračovať ďalšími ročníkmi Dní európskeho kultúrneho dedičstva. Preskúma sa ďalšia spolupráca v oblastiach, ako je napríklad príspevok kultúrneho dedičstva k horizontálnym spoločenským témam, ako je medzigeneračná spravodlivosť a prístup mládeže ku kultúre, kvalitné životné prostredie a ochrana kultúrneho dedičstva pred prírodnými katastrofami a katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou.
50. EÚ bude naďalej podporovať potenciál Rozšírenej čiastočnej dohody Rady Európy o kultúrnych trasách pre kultúrnu spoluprácu, udržateľný územný rozvoj, sociálnu súdržnosť a európsku jednotu.

PRÁVNÝ ŠTÁT

51. Úloha Rady Európy v oblasti odborných znalostí, stanovovania noriem a monitorovania je kľúčová v kontexte ročného balíka EÚ týkajúceho sa rozširovania a cyklu preskúmania právneho štátu vrátane prípravy ďalších výročných správ o právnom štáte, porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície a neustáleho zlepšovania nástrojov EÚ zameraných na ochranu právneho štátu a v neposlednom rade protikorupčného balíka. Spolupráca s Benátskou komisiou, skupinou GRECO, MONEYVAL, CEPEJ a všetkými ostatnými príslušnými orgánmi Rady Európy zostane v nadchádzajúcich rokoch najvyššou prioritou. EÚ v rovnakom duchu očakáva, že budeme pokračovať v spolupráci v oblasti politiky odbornej justičnej prípravy, keďže kompetentné a efektívne súdnictvo stojí na čele ochrany právneho štátu a základných práv občanov.
52. EÚ bude naďalej dodržiavať a podporovať vykonávanie noriem a opatrení proti korupcii a praniu špinavých peňazí vrátane ochrany oznamovateľov, ktorí nahlásujú porušenia v týchto oblastiach, v členských štátoch EÚ a v oblastiach rozširovania a susedstva EÚ. Ako sa uvádza v oznámení o boji proti korupcii z roku 2023, Európska komisia bude pokračovať v diskusii s ostatnými inštitúciami o možnosti, aby sa EÚ stala plnohodnotným účastníkom v skupine GRECO.

53. V súlade so Stratégiou EÚ v oblasti drog na obdobie 2021 – 2025, akčným plánom EÚ v oblasti drog na obdobie 2021 – 2025 a závermi Rady o prístupe založenom na ľudských právach v politikách v oblasti drog, v ktorých sa stanovuje politický rámec a priority politiky EÚ v oblasti drog, bude EÚ pokračovať v úzkej spolupráci so skupinou Rady Európy pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti drog a závislostí (skupina Pompidou) s cieľom poskytovať znalosti, podporu a riešenia pre účinné politiky v oblasti drog založené na dôkazoch, ktoré plne rešpektujú ľudské práva.
54. EÚ je odhodlaná úzko spolupracovať s Radou Európy s cieľom presadzovať dodržiavanie, ochranu a napĺňanie ľudských práv a základných slobôd tým, že odporúča a podporuje právne predpisy a politiky v oblasti boja proti terorizmu, ktoré sú v súlade s právami. EÚ sa zameria aj na zlepšenie svojej trestnoprávnej reakcie v oblastiach, ako je napríklad radikalizácia a reintegrácia a rehabilitácia páchatel'ov terorizmu. Protiteroristické opatrenia vrátane opatrení na boj proti financovaniu terorizmu musia dodržiavať ľudské práva a nesmú sa využívať na obmedzovanie občianskeho priestoru v rozpore s medzinárodným právom.
55. V oblasti justičnej a policajnej spolupráce v trestných veciach bude EÚ naďalej spolupracovať s Radou Európy v otázkach týkajúcich sa vzájomnej pomoci a iných foriem justičnej spolupráce, a to aj prostredníctvom podpory Dohovoru o počítačovej kriminalite (Budapešťianskeho dohovoru) a jeho druhého dodatkového protokolu o posilnenej spolupráci s cieľom umožniť uchovávanie a výmenu elektronických dôkazov. EÚ bude tiež pokračovať v spolupráci s Radou Európy v otázkach týkajúcich sa Dohovoru o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu (Varšavský dohovor), najmä v kontexte prebiehajúcich rokovaní o dodatkovom protokole k tomuto dohovoru, ktorého cieľom je zvýšiť účinnosť vymáhania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti a zároveň účinne chrániť základné práva dotknutých osôb.
56. EÚ bude spolupracovať s Radou Európy aj v oblasti nedovoleného obchodovania s kultúrnymi objektmi, najmä v kontexte nadchádzajúceho akčného plánu EÚ na boj proti nedovolenému obchodovaniu s kultúrnymi objektmi. Naďalej bude podporovať Dohovor Rady Európy o priestupkoch týkajúcich sa kultúrnych statkov (ďalej len „Dohovor z Nikózie“), ktorého cieľom je predchádzať nedovolenému obchodovaniu s kultúrnymi statkami a ich ničeniu a bojovať proti týmto javom.